

Η υπόθεση Δαβίδ Πατσίφικο και τα Παρκερικά : Μια απίστευτη ιστορία ξένης στρατιωτικής επέμβασης, εναντίον της χώρας μας.

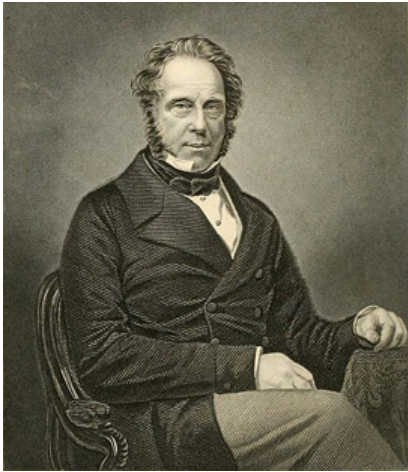
Δημοσιεύτηκε στις Πέμπτη, 05 Ιανουαρίου 2012 22:35 | Γράφτηκε από τον/την Φιλούμενος |

 Share < 0 Tweet < 0 Email < 0 Share < New

Αξιολόγηση Χρήστη: / 1

Χειρότερο   Καλύτερο

Αξιολόγηση

(Δαβίδ Πατσίφικο)

Οι παρεμβάσεις των μεγάλων δυνάμεων στα εσωτερικά της χώρας μας ξεκίνησαν αμέσως σχεδόν με την ίδρυση του νεοελληνικού κράτους, εξαιτίας και του τρόπου που επετεύχθη η απελευθέρωση του Γένους. Ένα τέτοιο γεγονός ήταν η **υπόθεση Πατσίφικο** και τα επακολούθησαντα «**Παρκερικά**».

Τον Απρίλιο του 1849, κατά τη διάρκεια των εορτών του **Πάσχα**, απαγορεύθηκε από τις αρχές το έθιμο του κανίματος του Ιούδα.

Εξαργυρωμένοι Αθηναίοι επέδραμαν επί της οικίας ενός **εβραίου τυχοδιώκτη**, ονόματι **Δαβίδ Πατσίφικο**, στην οδό Καραϊσκάκη στου Ψυρρή, προξενώντας ασήμαντες ζημιές. Μία άλλη εκδοχή αναφέρει ότι το περιστατικό έγινε τη Μεγάλη Παρασκευή κατά την περιφορά του Επιταφίου του Αγίου Φιλίππου, όταν ο **Πατσίφικο προκάλεσε τους πιστούς**.

Ο Πατσίφικο, που είχε διατελέσει πρόξενος της Πορτογαλίας στην Αθήνα, αλλά είχε απαλλαγεί των καθηκόντων του λόγω καταχρήσεων, εστράφη κατά της ελληνικής κυβερνήσεως και ζήτησε αποζημίωση 888.736 δραχμών και 57 λεπτών.

Ο πανούργος τυχοδιώκτης έβαλε στο παιχνίδι και την Αγγλία, αφού, εν τω μεταξύ, είχε αποκτήσει τη βρετανική υπηκοότητα. Η πονηρή «Αλβιών», που ανταγωνίζετο Γαλλία και Ρωσία στην περιοχή, ζήτησε την καταβολή του υπέρογκου ποσού στον υπηκόο της.

Η κυβέρνηση Κριεζή αρνήθηκε και η **Αγγλία διέταξε στις 3 Ιανουαρίου του 1850 τον ναύαρχο Ουίλιαμ Πάρκερ να επιβάλλει ναυτικό αποκλεισμό στον Πειραιά και τα κυριότερα ελληνικά λιμάνια**.

Η Ελλάδα υπέστη ανυπολόγιστες ζημιές, ιδίως οι έμποροι και οι ναυτιλόμενοι, ενώ σημαντικά ήταν και τα προβλήματα επισιτισμού στην πρωτεύουσα.

Η σθεναρή στάση του βασιλιά Όθωνα συσπείρωσε το λαό, που με ψυχραιμία και καρτερικότητα αντιμετώπισε την αγγλική πρόκληση. **Ο αποκλεισμός ήρθε τελικά στις 15 Απριλίου του 1850**, μετά και από την αντίδραση Γαλλίας και Ρωσίας, τα συμφέροντα των οποίων είχαν πληγεί από τον αποκλεισμό.

Το θέμα Πατσίφικο παραπέμφθηκε τελικά σε διατησία και η αποζημίωση που του επιδικάσθηκε ήταν μόλις 3.750 δραχμές, ποσό, όμως, σημαντικό για το φτωχό ελληνικό κράτος εκείνη την εποχή.

Πηγή : <http://www.sansimera.gr/articles/51>

Εισαγωγή

Η **Υπόθεση Πατσίφικο** ήταν μια διπλωματική και πολιτική κρίση μεταξύ Ελλάδας και Βρετανίας το 1847-1850 που ανέκυψε με αφορμή την επίθεση το 1849 του αθηναϊκού όχλου κατά της περιουσίας του **βρετανικής υπηκοότητας Εβραίου Δον Πατσίφικο, προξένου της Πορτογαλίας**.

Η κυβέρνηση είχε απαγορεύσει τη χρονιά εκείνη για πρώτη φορά το «κάνιμο του Εβραίου» ή του «Ιούδα», πασχάλινο έθιμο κατά το οποίο έκαigan αγυρένιο ομοίωμα Εβραίου.

Με αφορμή την απαγόρευση αυτήν όχλος επιτέθηκε στον Εβραίο Δον Πατσίφικο, εισέβαλε στο σπίτι του και προξένησε καταστροφές. Ο Πατσίφικο ζήτησε υπέρογκο ποσό ως αποζημίωση από το ελληνικό κράτος αλλά δεν ικανοποιήθηκε και τότε στράφηκε στη βρετανική κυβέρνηση.

Η υπέρμετρη αντίδραση της Βρετανίας, που κορυφώθηκε με τον **ναυτικό αποκλεισμό της χώρας από το Βρετανικό Ναυτικό το 1850** και την **κατάσχεση ελληνικών πλοίων στο Αιγαίο**, ώστε να αναγκαστεί η Ελλάδα να καταβάλει αποζημίωση, αποτελεί πρωτοφανή στην ιστορία των διεθνών σχέσεων αναίτια **επίδειξη ισχύος και αμφισβήτηση της κυριαρχίας κυρίαρχου κράτους** και έχει παραμείνει κλασικό παράδειγμα στρατηγικής κατανάγκασμού μέσω της **“διπλωματίας της κανονιοφόρου”**.

Η κρίση έληξε ύστερα από παρέμβαση των άλλων δύο προστάτιδων δυνάμεων του νεοσύστατου ελληνικού κράτους, της Γαλλίας και της Ρωσίας και αφού η Ελλάδα δέχτηκε ισχυρό οικονομικό πλήγμα.

Τα Παρκερικά

Ο βρετανικός ναυτικός αποκλεισμός έμεινε στην ιστορία ως Παρκερικά, από το όνομα του Βρετανού ναυάρχου.

Παρκερικά ή **Πατσιφικά** ή **Υπόθεση Πατσίφικο** (όρος που δόθηκε από την γαλλική διπλωματία, κατά το **υπόθεση Ντρέιφους**), ονομάστηκαν, από τους Έλληνες, τα υπέρογκα ενάντια της Ελλάδας πιεστικά εκ μέρους της Αγγλίας μέτρα, (ναυτικός αποκλεισμός, απαγόρευση καταπόλων πλοίων, με κίνδυνο κατάσχεσης αυτών κ.λπ.) που λήφθηκαν τον Ιανουάριο του 1850, εξ αφορμής επεισοδίου που σημειώθηκε στην Αθήνα σε βάρος του **Ισπανοεβραίου και Αγγλου υπηκόου Δαβίδ Πατσίφικο, πρώην Προξένου της Πορτογαλίας και στη συνέχεια τοκογλύφου**.

Η ονομασία προήλθε από το όνομα του Άγγλου ναυάρχου **Ουΐλιαμ Πάρκερ** που και εφάρμοσε τα μέτρα αυτά, κατά διαταγή του τότε υπουργού των εξωτερικών της Αγγλίας **Πάλμερστον**, ώστε να αναγκαστεί η Ελλάδα να καταβάλει την εξαιρετικά υπέρογκη αποζημίωση.

Τα μέτρα δε εκείνα αποτέλεσαν πρωτοφανή στην ιστορία των διεθνών σχέσεων αναίτια επίδειξη ισχύος και αμφισβήτηση της κυριαρχίας κυρίαρχου κράτους και έχει παραμείνει κλασικό παράδειγμα στρατηγικής κατανάγκασμού μέσω της “διπλωματίας της κανονιοφόρου”.

Η Ελληνική αντίδραση

Γεγονός όμως υπήρξε ότι **έναντι των μέτρων εκείνων πάντες οι Έλληνες από του Βασιλέως μέχρι και του τελευταίου εργάτη επέδειξαν γενναία ψυχραιμία και οι δε πληγέντες από τα μέτρα αυτά κυρίως έμποροι και ναυτιλλόμενοι στον Πειραιά τάχθηκαν όλοι στο πλευρό της ελληνικής Κυβέρνησης επιδοκιμάζοντας την στάση της**.

Τελικά μετά από διπλωματικά επεισόδια μεταξύ Γαλλίας και Αγγλίας και της παρέμβασης της Ρωσίας **ο ναυτικός αποκλεισμός ήρθη στις 15 Απριλίου του 1850** όπου και το ζήτημα της αποζημίωσης του Πατσίφικο παραπέμφθηκε σε διεθνή διαίτησία.

Τυχοδιώκτης, καταχραστής και τοκογλύφος ο Δαβίδ Πατσίφικο

Ο Δαβίδ, ή Νταβίντ, Πατσίφικο ήταν ισπανοεβραίος ή πορτογαλοεβραίος (Γιβραλτάρ 1784-1854 Λονδίνο), **τυχοδιώκτης** που εγκαταστάθηκε στην Ελλάδα το 1836 ως **Πρόξενος της Πορτογαλίας στην Αθήνα από το 1836 ως το 1842** οπότε και **παύθηκε συνεπεία καταχρήσεων**.^{[1][2]}

Στη συνέχεια **προσκολλήθηκε στο κύκλο της Δούκισσας της Πλακεντίας που έζησε για κάποιο διάστημα με βοηθήματά της**.^[3] Στη συνέχεια **επιδόθηκε στη τοκογλυφία** με άγνωστους πόρους.

Διαμένοντας τότε επί της οδού Καραϊσκάκη, της συνοικίας Ψυρρή, (Αθήνα), **έγινε αίτιος οχλοκρατικού επεισοδίου σε βάρος του, λόγω ασέβειας που επέδειξε κατά την εκφορά του επιταφίου του Ιερού Ναού Αγίου Φιλίππου και του επακόλουθου εθίμου της καύσης ομοιώματος του Ιούδα**.

Η επίσκεψη του Γαλλοεβραίου μεγαλοτραπεζίτη Ρότσιλντ

Συγκεκριμένα το έτος εκείνο (1849) πρωτοαπαγορεύθηκε το έθιμο αυτό μετά την εκφορά του επιταφίου, τουλάχιστον στην Αθήνα λόγω της έκτακτης τότε επίσημης επίσκεψης του Γάλλοεβραίου τραπεζίτη Ρότσιλντ.

Τα συμβάντα

Έτσι ο αθηναϊκός λαός ανέβαλε τη τέλεση του εθίμου για την Δευτέρα του Πάσχα, στη πλατεία Ηρώων (σπου Ψυρρή). Όταν όμως επενέβει η αστυνομία και ακολούθησαν ταραχές, διερχόμενο το πλήθος προ της οικίας του Πατσίφικο είτε προκαλούμενο απ’ τον ίδιο είτε θεωρώντας αυτόν ως υπαίτιο της απαγόρευσης επιτέθηκε στη οικία του προκαλώντας κάποιες καταστροφές, ο ίδιος δε, μόλις και που διασώθηκε από τη μανία του πλήθους, κατέφυγε στη αγγλική πρεσβεία, της οποίας την υπηκοότητα είχε αποκτήσει πρόσφατα.^[1]

Οι Αγγλικές απαιτήσεις

Ιδιαίτερα άξιο προσοχής είναι ότι αμέσως το πρωί της επομένης του συμβάντος ο τότε άγγλος πρεσβευτής Σερ Έντμοντ Λάιονς προέβει σε διάβημα προς το ελληνικό Υπουργείο των Εξωτερικών για την καταβολή αποζημίωσης στον θιγέντα με **το αστρονομικό για τα τότε δεδομένα ποσό των 886.736 δραχμών και 57 λεπτών**. Τότε η ελληνική κυβέρνηση βεβαίως αρνήθηκε θεωρώντας ότι το θέμα ανήκει στη Δικαιοσύνη.

Η άρνηση αυτή έδωσε την ευκαιρία στον τότε Υπουργό Εξωτερικών της Αγγλίας **Πάλμερστον** να ζητήσει από την Ελληνική Κυβέρνηση την άμεση καταβολή της αποζημίωσης για τις καταστροφές που υπέστη ο Πασιφικό, χωρίς να είχε γίνει ούτε στοιχειώδης καταγραφή.

Το ποσό αυτό είχε κριθεί πολλαπλάσιο ακόμη και της αξίας των τότε ανακτόρων (της Πλατείας Κλαυθμώνος).

Ο αποκλεισμός

Επειδή και τότε η ελληνική κυβέρνηση δεν συναίνεσε σε αυτό, άνευ δηλαδή της δικαστικής οδού, ο Πάλμερστον έφθασε στο πρωτόγνωρο για τα τότε διεθνή δρώμενα **να διατάξει τον αγγλικό στόλο να προβεί σε ναυτικό αποκλεισμό του Ελληνικού Βασιλείου** και ακόμη την **κατάσχεση πολεμικών και εμπορικών πλοίων**, γεγονότα που έμειναν γνωστά ως *Παρκερικά* κατά το ωμότερο και βιαϊότερο τρόπο προκειμένου να πετύχει τους στόχους του, δηλαδή την επιβολή φιλοβρετανικής πολιτικής στην Ελλάδα και την μεταβολή της ακολουθούμενης τότε φιλορωσικής πολιτικής.

Εδαφικές διεκδικήσεις των Άγγλων

Ο Αγγλικός ναυτικός αποκλεισμός δεν αφορούσε μόνο την υπόθεση Πασιφικό. **Είχε ακόμη και εδαφικές διεκδικήσεις στο όνομα του Κράτους των Ιονίων νησιών** που κηδεμόνευε παράνομα η Αγγλία, συγκεκριμένα, **διεκδικούσε από την Ελλάδα τα νησιά Σαπιέντζα και Ελαφόνησο**, και επίσης, απαιτούσε: Αποζημίωση για έξη πλοία που ληστεύθηκαν. Ικανοποίηση για καθύβριση της Αγγλικής σημαίας και ασέβεια προς τον Άγγλο πρόξενο Μπουντ. Αποζημίωση για δυο κακοποιημένους Επτανήσιους στον Πύργο. Αποζημίωση για τον αγρό του Φίνλεϊ που περιλήφθηκε χωρίς αποζημίωση στον τότε Βασιλικό Κήπο. (τώρα Εθνικό)^[4]

Με την αιτηθείσα επέμβαση όμως των Μεγάλων Δυνάμεων της Ρωσίας και της Γαλλίας και ιδιαίτερα με την αποχώρηση του Γάλλου πρέσβη από το Λονδίνο η υπόθεση πλησίασε στο τέλος της.

Μακρυγιάννης

Αξίζει να αναφερθεί η μνεία του **Μακρυγιάννη** στα γεγονότα αυτά, που αποδίδει το λαϊκό αίσθημα και τον σοβαρό τους αντίκτυπο: “...και ένας μεγάλος στόλος των **σκύλων** μας έχουν μπλόκον οπούνα περίτου από τρεις μήνες και μας πήραν όλα τα καράβια και μας **κατακερμάτισαν όλο το εμπόριο και τζαλαπάτησαν την σημαίαν μας και πεθαίνουν της πείνας οι ανθρόποι των νησιών** και εκείνοι οπούχουν τα καράβια τους γκιζερουν εις τους δρόμους και κλαίνε με μαύρα δάκρυα...”

και αλλού γράφει:

“...ήρθε ο Πάκερ [Πάρκερ] με όλο το στόλο του, ο ναύαρχος της Αγγλίας, και μας μπλοκάρισαν κάμποσον καιρόν. Τότε με διόρισαν αρχηγό κι ενώθηκα με όλους τους Αθηναίους. και πήγα και μίλησα του αξιοσέβαστου Γκενεράλ Τζούρτζη και τον παρακάλεσα με δάκρυα να πάη να μιλήσει του Πάκερ. Τότε ο Γκενεράλης πήγε και μίλησε. Ο Βασιλέας και η Κυβέρνηση μου έστειλαν τον Γαρδικιώτη και μου είπαν να βαρέσω ντουφέκι. Τους είπα, ντουφέκι δεν βαρώ, ότι όσα κανόνια έχει ο Πάκερ, δεν έχομε ντουφέκια εμείς...”^[5]

Τα Αίτια

Ο οικονομικός λόγος της Αγγλικής επέμβασης ήταν πως η Αγγλία άρχισε να νοιώθει τον ισχυρό ανταγωνισμό του Ελληνικού Εμπορικού Ναυτικού, που ήδη είχε γίνει πρώτη σημαία στην Δουνάβια ναυσιπλοΐα, που τότε ήταν σημαντική εμπορική οδός. ^[6]

Επιτροπή διαιτησίας

Ορίσθηκε επιτροπή διαιτησίας η οποία και εξακρίβωσε πως η ζημία που τελικά είχε υποστεί ο Πασιφικό ήταν μόλις 3.750 δραχμές, με αρκετές αμφιβολίες, αφού και ο ίδιος δεν μπόρεσε να αποδείξει το τρόπο απόκτησης των καταλογιζομένων ειδών. Έτσι αφενός **η ελληνική κυβέρνηση κατέβαλε στον Πασιφικό το ποσόν των 3.750 δραχμών** και αφετέρου επεστράφη σε αυτήν το υπόλοιπο ποσό εκ **330.000 δραχμών που είχε εν τω μεταξύ καταθέσει στην Αγγλία, ως εγγύηση, για την άρση τουλάχιστον του αποκλεισμού.**^[7]

Αντιδράσεις

Στην Αγγλία το θέμα συζητήθηκε στην Βουλή των Λόρδων όπου καταδικάστηκε η ενέργεια του πρωθυπουργού, ενώ η Βουλή των Κοινοτήτων αναίρεσε την απόφαση. Ο Πάλμερστον υπερασπίστηκε τις ενέργειές του όχι μόνο για την συγκεκριμένη υπόθεση αλλά για την γενικότερη εξωτερική πολιτική του, που υιοθετούσε την υπεράσπιση οποιουδήποτε Βρετανού πολίτη με όλα τα μέσα, με μια ομιλία πέντε ωρών γνωστή ως *Civis Romanus sum* (*Είμαι Ρωμαίος πολίτης*).

Η **Βασίλισσα Βικτωρία** της Αγγλίας απέστειλε σχετικό έγγραφο στον Πρωθυπουργό θεωρώντας τον εν λόγω υπουργό ως κύριο υπαίτιο της εις βάρος της Αγγλίας αποδιδόμενη διεθνή δυσφορία αλλά και κοινοποιώντας την απαγόρευση πλέον οποιασδήποτε ενέργειας επί εξωτερικών σχέσεων χωρίς την προηγούμενη έγκρισή της.

Μετα το τέλος της υπόθεσης εγκαταστάθηκε στο Λονδίνο.

- ↑ ^{1,0} ^{1,1} Γιάννης Κairoφυλας, *Η ιστορία της συνοικίας του Ψυρή*, εκδ. Φιλιππότη, Αθήνα 2000, σελ.102
- ↑ Παρκερικά
- ↑ Γιάννης Κairoφυλας, *Η ιστορία της συνοικίας του Ψυρή*, εκδ. Φιλιππότη, Αθήνα 2000, σελ.104

4. ↑ Εγκυκλοπαίδεια Ελευθερουδάκη, λήμμα "Παρκερικά"
5. ↑ Στρατηγού Μακρυγιάννη, "Απομνημονεύματα"
6. ↑ Alain Goultman "La guerre de Crimée 1853-1856"
7. ↑ Εγκυκλοπαίδεια Δομή, Αθήνα 1996, σελ.182

Πηγές

- *Νεώτερο Εγκυκλοπαιδικό Λεξικό Ηλίου* τόμος 15ος σ. 623.
- *Εγκυκλοπαίδεια Πάπυρος Λαρούς Μπριτάνικα* τόμος 48ος σ.263

Πηγή :

http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A5%CF%80%CF%8C%CE%B8%CE%B5%CF%83%CE%B7_%CE%A0%CE%B1%CF%84%CF%83%CE%AF%CF%86%CE%B9%CE%BA%CE%BF

Πηγή